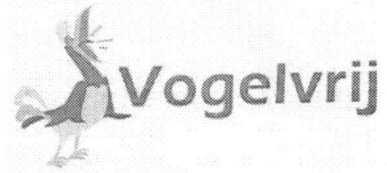

In het voetspoor van Nescio

Op excursie met de Vogelwerkgroep betreedt de beginnende vogelaar regelmatig nieuwe gebieden. De Diemer Vijfhoek is zo'n gebied. Het ligt op een steenworp afstand van het Gooi, maar wie is er ooit geweest?

Lenny Langerveld

Ik niet. Ik heb er zelfs nooit van gehoord. De route-aanwijzingen die ik van excursieleider Antje van Slooten door de telefoon krijg, wekken enige verbazing. We moeten verzamelen op het parkeerterrein bij de Maxis in Muideren, en dan lopend langs de elektriciteitscentrale, via de Diemerzeedijk het PEN eiland op. Wat is dit voor gebied? Ik heb visioenen van een lege woestenij, een half-industrieel filmisch decor van ingestorte fabrieken, autowrakken en vervaarlijk krijsende meeuwen.

Diemerzeedijk

De Diemerzeedijk en de achterliggende polder ken ik. Niet omdat ik er ooit zelf ben geweest, maar uit de literatuur. Generaties van Amsterdamse jochies deden allemaal hetzelfde: Op een goede dag fietsten of wandelden ze aan de oostkant de stad uit, bereikten de buitenkant en werden daar overdonderd door het licht, de lucht, de verre einder. En het onomkeerbare besef dat de wereld groter is dan een handvol smalle straten, hoge huizen en een enkele smerige gracht. De allerbekendste is natuurlijk Nescio: "Groot was God dien middag en goedertieren. Door onze oogen kwam Zijn wereld naar binnen en leefde in onze hoofden. En onze gedachten gingen woordeloos uit over de wereld, ver over den gezichtseinder gingen zij. En zoo vloeiden de wereld en wij beurtelings in elkaar over. Bekker zei datti z'n hart voelde uitzetten en toen ik m'n oogen dicht deed, was 't of m'n hoofd vol goud licht en blauw water was en wonderlijke rillingen gingen door m'n ruggenmerg. Ik voelde daar de wereld, die om mij lag."

De vroegere Amsterdamse stadsecoloog Martin Melchers onderging die sensatie in 1955, toen hij als tienjarig jochie met zijn vriend Fred op een gammele fiets naar de onbekende oostkant fietste. "Het pontje zette ons aan wal op de Buitenkerkerweg en boven

op de dijk gekomen lag de Diemerbuitendijkse polder tot aan de horizon voor ons uitgestrekt. Zoveel ruimte hadden we nog nergens in Amsterdam gezien."

Diemer Vijfhoek

Op zondag 18 oktober is het zo ver. Mijn eigen hoogstpersoonlijke ontdekking van de Diemerzeedijk en de Diemer Vijfhoek. Een man of twintig verzamelt zich en gaat onder leiding van Piet Spoorenberg (excursieleiders Antje en Hugo zijn verhinderd) op pad. Met mijn visioenen van onttakeling en verval wordt korte metten gemaakt. Een onverhard kronkelend pad leidt door een moerasbos van wilgen langs verstilde meertjes met Krakeenden, Smienten en Kuifeenden. We zien Goudhaantjes op doorreis, Rietgorzen wiegend in de wind. Staartmezen, Goudvinken, Roodborstjes met hun fladderende zang en een Sperwer in golvende vlucht. De bomen zijn al kaal en dat vogelt gelijk weer een stuk makkelijker. Een groepje Koperwieken laat zich vangen in onze kijkers. Aan de buitenkant is er de kustlijn aan het IJmeer met uitzicht op Pampus, Durgerdam, Almere en IJburg. In de verre kijker biedt Durgerdam een oud-Hollands tafereel van tegen elkaar leunende dijkhuizen, twee kerktorens, een vuurtoren en een windmolen. De Diemer Vijfhoek is verrassend en lieflijk, maar wel met een voorbehoud. Natuur en grote stad vechten in deze regio een verbeterde strijd om leefruimte. Het verderop gelegen Diemerpark is een ingekapselde vuilstortplaats, IJburg, het resultaat van landhonger die nog lang niet gestild is en de Diemer Vijfhoek, ooit bedoeld voor de bouw van een kerncentrale. En toch... ondanks alles overheerst het onuitroeibare en eeuwenoude plezier van de ontdekking van Nieuw Land. In het kielzog van Martin Melchers, Nescio en al die anderen.

Geraadpleegde bronnen: Nescio 1914, Buiten-IJ Milieucentrum Amsterdam.

In de voetsporen van Nescio; twee wandelingen door Flevopark, Diemerpark en Diemer Vijfhoek.